

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

Tel: Chelsea 3-1242

No. 27 — Stev. 27 — VOLUME LIII. — LETNIK LIIL

NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 7, 1945 — SREDA, 7. FEBRUARJA, 1945

A WAR HALF WON...
IS NOT VICTORY!

Buy EXTRA
WAR BONDS

"IZVESTJA"

POZIVLJAJO

K V E R I

Ruski listi so včeraj objavili poziv sveta škofov pravoslavnemu rusku cerkev na ves krščanski svet, da molitva za kmalostno zmago ter zahteva ostro kazeno za fašistične zločince.

Skupno s pozivom škofov je vladni list "Izvestja" objavil pastirski list, ki obsoja razširjenje protiverskega naziranja, zanemarjanja cerkev in obredov in mlačnosti nekaterih duhovnikov.

Kaj takega še ni bilo objavljenega v kakem ruskem listu od boljševiške revolucije.

"Bratje in kistjani celega sveta, sedaj je jasno, če gavre je Gospod Jezus Kristus blagoslovil in čegavih rok ni blagoslovil," pravi škofovska poslanica.

"Naša rdeča armada primaša in je že prinesla svobodo mnogim sosednim deželam. Vejujemo, da bo eden in edini vladar neba in zemlje, ki je pomiril vihar na Galilejskem jezeru, pomiril tudi svetovni vihar . . . "

Pastirski list pravi, da se je versko živiljenje pričelo zelo vzbujati in h koncu pravi:

"Vedite, kot v prejšnjih časih, slava svetega imena Očeta in Sina in svetega Duha naj ostane nad našo deželo."

TREBA JE
DAROVALCEV

K R V I !

Plazma RDEČEGA KRIŽA rešuje življeno sto in sto ranjenih vojakov in mornarjev. — Toda potrebni je še na tisoče darovalcev krvil. Dajte pint krv, da rešite življeno.

RUSI ONSTRAN ODRE

Rdeča armada je razbila silno močne nemške utrdbe in je vdariла čez Odro jugovzhodno od Vratislave na 50 milj dolgi fronti ter tako prvi dan napredovala 12 in pol milje od reke proti zapadu. To je sinoči sporočila Moskva, Berlin pa poroča, da so Rusi na treh krajih prekoračili Odro med Kustrinom in Frankfurtom kakih 33 milj vzhodno od Berlina.

Nemški radio s svojimi naznani kaže, da je nemška obrambna črta pod silnimi vdareci rdeče armade popolnoma razpadla. Severno od Vratislave so Rusi postavili že peto oporišče ob zapadnem bregu Odre, kajti Berlin priznava, da so Rusi zavzeli Steinau, 133 milj jugovzhodno od Berlina.

Moskva je samo naznani, da je prva ukrajinska armada maršala Koneva prekoračila Odro na 22 milj dolgi fronti med Gorenjo in Dolenjo Šlezijo, med Vratislavom in Opelnom. Armada maršala Koneva je napredovala nad 12 milj od Odre in Berlinu preti ravno od te armade velika nevarnost, da ga obkoli od jugovzhoda. Koneova armada je v tem prodiranju zavzela šest mest in nad 60 večjih in manjših krajev ter je svoje oporišče ob zapadnem bregu Odre raztegnula na 50 milj.

V Vzhodni Prusiji se bijejo boji na bajonet. Berlin poroča, da Rusi z močno silo pritiščajo proti Stettinu ob Baltiku in obenem priznava, da so Rusi vdrli v sredino Poznanja in da so pričeli v Čehoslovaški ob vzniku Visoke Tatre.

Rusi napadajo na celi črti ob Odri in hočejo celo reko dobiti v svojo posest. Najljutješi boji pa so ob kolenu Odre, med Kustrinom in Frankobrodom, kjer je Odra najblžje Berlinu, namreč 33 milj. Berlin poroča, da je na tem kraju armada maršala Žukova zavzela Kienitz, 33 milj severovzhodno od Berlina in deset milj severozapadno od Kustrina.

Berlin tudi poroča, da so Rusi postavili ob zapadnem bregu Odre dve oporišče južno od Frankfurta in Fuerstenberga. Rdeča armada je tudi pripravljena, da vdari čez Odro severno od Frankfurta.

V svojem dnevnem povelju je maršal Stalin naznani, da je armada maršala Koneva prekoračila Odro južno od Vratislave, glavnega mesta Dolenje Šlezije.

Moskva poroča, da je bila Odra prekoračena pod zelo težavnimi okolčinami na kraju, kjer je široka 554 jardov in ni zamrznjena. Navzite temu pa je armada maršala Koneva postavila dve majhni oporišče na razdaljo 22 milj med Ohlau, 13 milj jugovzhodno od Vratislave in Schurgastom, 12 milj severozapadno od Oppelna.

Ohlau so Rusi zavzeli s tanki in infanterijo, toda najprej je bilo treba razbiti močne nemške utrdbe. Po zavzetju Ohlau je Koneva armada vdariła dalje proti zapadu in je zabilo močno zagozdo med Brieg in Schurgast, je napredovala 12 milj in zavzela Grottkau, kjer se križa osem cest, 23 milj zapadno od Oppelna. Obenem je bila presekana velika avtomobilistična cesta Berlin-Hindenburg.

Nemški radio naznani, da

je prvi cilj maršala Koneva Vratislava, ki je najvažnejše industrijsko mesto v vzhodni Nemčiji in kjer se križajo štiri zveznice in šest cest. Rusi so zavzeli Thomaskirch in presekal Berlin-Hindenburg ceato.

Nemški komentatorji izražajo bojazen, da bo maršal Konev mogoče pričeti prodirati proti Draždanom, 130 milj zahodno od Thomaskircha, ker bi pri tem presekali prometne zve-

ze nemških armad v Avstriji, Italiji in Čehoslovaški.

V Vzhodni Prusiji tretja beloruska armada generala Černjajahovskega uničuje ob-

koljeno nemško armado južno od Koenigsberga. Rusi so od-

bili več nemških protinapadov,

toda Černjajahovskega armada je razbila nemške utrdbe in

se je približala Koenigsbergu

na tri milje.

V Budimpešti Rusi uničujejo nemško in madžarsko po-

ga lista "Je suis Partout!"

sadko, ki se še vedno trdno drži okoli kraljevega gradu. Včeraj je bilo ubitih 2890 Nemcev in Madžarov.

Franc. urednik vstreljen

Robert Brasillach, ki je ob času nemške okupacije Francije pisal v prilog Nemčije pod imenom "Robert Devil", je bil včeraj zjutraj vstreljen v Fort Mont Rouge. Brasillach

je bil glavni ujetnik pariške-

ga listu "Je suis Partout!"

Maščevanje ruskih deklet v Šleziji

Vojni poročevalci poroča v "Pravdi", da je 120 ruskih deklet izpod 20 let na nekem nemškem veleposetstvu v Gorenji Šleziji na dan, predno je prišla rdeča armada, pobila dva stražnika, nato pa so raztrgale svojo zlobno gospodinjo na kose.

Dekleta pa so jo zaradi dolgega trpinčenja tako zelo sovražile, da do nje niso imeli nikakega usmiljenja in so jo raztrgale na kose.

Poročevalci je reklo, da je srečal dekleta bose, ko so po snegu hitele rdeči armadi nasproti. Povedale so, da je gospa Richtenuova poleg drugih dobrat dala dekletom po deset vdarcev na dan.

Štiri prošnje Strica Sama

Washington. — Vlada nujno potrebuje in prosi državljanje, da:

Si poiščojo službo v vojnem naporu, ako še ne delajo za vojno.

Podvoje svoje napore za nabiranje papirja.

Začno takoj delati načrte za Victory vrt . . . z nakupom seimen, orodje, gnojil, dokler je še mnogo izbere.

Pomagajo pri kampanji za bolničarke, in pomagajo odpraviti njih pomanjkanje: počakajte z operacijami, ki niso nujne. Vzemite si posebne bolničarke le v slučaju skrajne potrebe.

1. in 3. armada v zapadnem zidu

Ameriška prva in tretja armada sta včeraj na treh krajih napredovali dve milji v zapadnem zidu na 40 milj dolgi fronti in nemška obrambna črta se ruši pod silovitim ameriškim artilerijskim ognjem.

oddaljena še tri milje in pole le še nekaj obrambnih stolpičev ni bilo razbitih. Na tem kraju so Amerikanci z naskokom zavzeli trdnjave v zapadnem zidu Schluesenbach, Habscheid in Lutzkampen in so odbrili nemške napade, s katrimi so zopet hoteli zavzeti Brandscheid, pet milj vzhodno od Pruma in ki obvladuje zelo važna prometna križišča za razdejanje v Berlinu, da so ljudje kar podvijali in bi raj si videli, da pride v mesto rdeča armada kot pa bi moral doživeti še eno tako bombardiranje.

Prva armada gen. Hodgesa višje proti severu je tudi prodrla dalje v zapadni zid ter je napredovala dve milji severozapadno od Steckenburga. Počela s fronte pravijo, da prva armada razbijajo vse nemške utrdbe iz jekla in cementa.

Zavezniški glavni stan naznana, da je bilo v štirideveterih vremenu prodiranju prve in tretje ameriške armade do 3. februarja vjetih 6912 Nemcev, pri Kolmarju na južni fronti pa je bilo vjetih 3500 Nemcev tekom zadnjih 48 ur.

Na zapadni fronti general Eisenhower pripravlja splošno ofenzivo in nemški radio poroča, da se more pričeti vsak čas velika ofenziva na 75 milj dolgi fronti med Durenom in Nijmigenom na Holandskem. Nemci pravijo, da feldmaršal sir Montgomery pod za-

ščito umetne megle preiskuša moč nemške črte ob Roeru severno od Roermonda.

Pekel ni hujši kot bombardiranje

Potniki, ki so prišli iz Nemčije v Stockholm na Švedskem, pripovedujejo, da je siloviti ameriški zračni napad v soboto povzročil tako veliko razdejanje v Berlinu, da so ljudje kar podvijali in bi raj si videli, da pride v mesto rdeča armada kot pa bi moral doživeti še eno tako bombardiranje.

Prebivalci vzhodnega dela Berlina morejo jasno slišati grmenje ruskih topov in postrahovitem bombardiranju v soboto se prav nič ne zmenijo za poraz.

"Tudi v peku ne more biti hujši," pravijo Berlinčani.

Kam gredo ameriške cigarete?

Stockholmski list "Aftonbladet" poroča, da je na poti na Švedsko pošiljatev 20 milijonov ameriških cigaret pod varstvom spremljevalnih ladij. List pravi, da so bile cigarete naročene že pred več meseci, da pa je bila pošiljatev zakasnjena. Lanskoto letu so Švedi pokadili 200,000,000 ameriških cigaret.

Berlin že gori

štiri dni

Poročevalci za Transocean poroča, da Berlin od zračnega napada v soboto še vedno gori.

"Svoje poročilo narekujem v kleti hiši, ki je v sobotu stalna kot skala sredi morja ognja," pravi poročevalce.

"Bombe so padale okoli hiš. Kadar pričnemo svoje delo v kleti, hodimo mimo žrtev strašnega napada. Pokrite so s plahami. Nekatere dobre duše so položile nanje nekaj cvetja ali smrekovih vejc."

Japonci začiali trgovski del Manile

V pondeljek ponoči je bil trgovski del Manile v plamenih, ko so obkoljeni japonski vojaki začiali Escolita okraj. Požarna brambla je bila sicer pridno na delu, toda vodni pritisk ni bil dovolj močan in gašile so bili brez pomoči.

Japonci so že pred nekaj dnevi razstrelili vodovodne naprave. Escolita, poglaviti trgovski del Manile, je na severnem bregu Pasiga. V tem kraju so bile pred vojno največje trgovine.

Ni čudno, da nam cigaret primanjkuje.

Ko so Rusi dospeli v Varšavo

Ruski častniki izpravljajo nemške sabotažnike, katere so Nemci pustili za seboj v Varšavi, da porujojo poslopja in razne naprave, ki bi mogle biti kake koristi za Ruske.

"GLAS NARODA"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Saksar, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Vojna na Pacifiku

Imena vseh velikih evropskih bojnih poljan so ljudem, ki so čitali evropsko zgodovino, dobro znana, kajti razum bitke pri Stalingradu, vršile so se skoraj vse bitke tukom sedanja vojne v Evropi ob onih istih strategičnih točkah, kakor pred mnogimi stoletji. Tamkaj so se vršile bitke med Rusi in Tatari, Turki, Švedi, "Avstričci", Napoleonovimi Francozi in tudi Nemci za časa zadnjega nemškega cesarja Viljema.

Toda naša domača, ameriška vojska, mornarica in letalstvo, je moralni pričetki z vojno na nadaljnji fronti, kar jih je kedaj bilo v zgodovini človeštva. Naša vojska, mornarica in letalstvo, se namreč neprestano od pričetka vojne nadalje bori vse od Dutel Harborja, oziroma od vhoda v Beiringovo morje na skrajnem severu, pa vse proti jugu in preko ekvatorja — do Darwina, v Avstraliji. Na vsej ti velikanski fronti so se dosedaj bojevale krvave bitke tako na morjih in v deželah, ki so izdatno oddaljene od takozvane civilizacije in splošno znanih oceanjskih potov mednarodne plavitev.

Se pred širimi leti, bi se sedanja bojišča na imenih Pacificu smatrala nekako fantastičnim, toda sedaj je postala pacifična fronta istinito najdaljša bojna fronta tukom sedanja svetovne vojne. Pred širimi leti, je bila Japonska med uami znana le kot dežela na Dalnjem Izoku, katera je skrbela za to, da so naša, ameriška dekleta dobivala dovolj svinjenih nogavic, katerje je naša izvozno trgovstvo plačevalo — e stroji za izdelovanje strojev, staro železnično in petrolejno.

Naši izvozni trgovci, ki so pošljili imenovane vojne potrebščine na Japansko, so najbrže pozabili vse ono, kar so se v svoji mladosti učili z oziroma na zemljepisje, ker inače bi prav gotovo vedeli, da je v zemljepisih, kakoršne imajo v vsaki ljudski šoli na razpolago, zapisano, da šteje prebivalstvo Japanske 97 milijonov ljudi; da ima Manchukuo, ali Mandžurija 34 milijonov, in Koreja ali Chosen, 23 milijonov prebivalcev; tarko, da ima Japonska tukom sedanja vojne nekako 24 milijonov moških več na razpolago, kakor Zjednjene države. Te ljudi zamore Japonska mobilizirati, tako za potrebo na vojni, kakor tudi na domači fronti. Vpoštevati je tudi treba dejstvo, da ima Japonska na razpolago v Manchukuo in v Koreji več prirodnih bogastev, kakor na domačem japonskem otočju.

Medtem, ko razdejanje japonskih domačih mest Tokio, Yokohama, Osaka, Kobe, Nagasaki in Shimonoseki ne bodo lahko — potem, v slučaju razdejanja teh velikih mest, še vedno ostane Japonski na razpolago prvovrstna nijonska vojska, ki šteje nekako tri ali štiri milijone mož, in ki je nastanjena v Manchukuo in Koreji. Tudi ako naša vojska poskrbi za to, da bodo komunikacije med Japansko in azijsko telino povsem razdejane in onemogočene, oziroma ako osvoji vse pravo japonsko ozemlje, zamore Japonska še vedno obstati, kajti v tem slučaju bodo imeli Japonci na razpolago ozemlje, ki je najmanj trikrat teko veliko, kakor Francijo, dasiravno bi prebivalstvo na nijonskih otokih potom ameriške blokade, mnogo trpeč, ker bi uvoz iz Manchukuo in Koreje prestal.

Ako se naši in angleški mornarici posreči ločiti pravo Japansko od Koreje in Manchukuo, to japonski vojski v Manchukuo, katera šteje od tri do štiri milijone mož, nikač ne bodo škodovalo, kajti imenovana dežela zamore vedno zalagati to vojsko s hrano in streljivom. Japonsko vladanje v Manchukuo sloni tudi na trdnejši podlagi, kakor ono na

Nipunu, in nalogi, katero bode imela naša vojska — prepoditi Japonce iz azijske celine —, bode največja in tudi najtežavnja, kar jih bode imela naša vojska v bodočnosti. Naše letalstvo lahko osredotoči svojo napadalno silo na velika mesta domačega japonskega otočja in zamore tudi vsa ta mesta razdejati, toda v Manchukuo se bode moral boriti vojak proti vojaku toliko časa, da prežene tamošnja japonska vojska, ki šteje tri ali štiri milijone vojakov, v valove sinjega Pacifika.

Potem, ko bodo vsi, dokaj zaprašeni evropski "prestoli" v Evropi zopet postali sedeži vladarskih karikatur, in potem, ko bodo v Evropi odstranili vso kafro iz kraljevih maskaradnih oblek, tako da bodo zamogli evropski kralji in kraljice zopet "vladati" po navodilih raznih kartelov, bodo še vedno obstalo kočljivo vprašanje in "načrt s pomočjo katerega bodo mogoče prepoditi več milijonov japonskih vojakov iz Manchukuo.

KANADSKI DOMAČINI

(Nadaljevanje)

Povsem drugačne so pa raz-paciifičnem obrežju več, kakor zemere kanadskih domačinov, v kateremkoli drugem kraju Amerike. Nekatere izmed teh hiš so bile izredno velike in okrašene z takozanimi "totem-stebri", o katerih smo v "Glasu Naroda" svojedobno objavili dokaj natančen popis. Te vasi so bile razdeljene v trejne vrste: vasi glavarjev, navadnega ljudstva in — sužnjev. Slednje imenovani seveda niso bili domačini, temveč jetnik domačinov, katere so polovili v drugih, ne baš od daljnjih krajih, ter njihovo potomstvo. Ker je bilo v onih krajih vedno vsega v izobilju, zlasti pa hrane in rib, bilo je življene domačinov dokaj lahko in tudi brezkrbno. Tekom jeseni in zime so se med tamošnjimi domačini vrste skoraj neprestane zabave, tudi dajali svojim gostom lepa in dragocena darila, katere je vsakdo zamogel znamenjati za kak drug predmet, katerega je kdo imel, tako da je to pomenjalo nekak primitten bančni sistem. To je pa seveda povzročilo med domačini in sosedji nekako ljubomost in zavist in slednji so postopali z svojimi prihranki na isti način. Radi tega je potem sledilo splošno siromastvo, tako da je končno vladarabranila prireditve te vrste med domačini. V vseh domačinov je potem zavladal mir, toda s tem so bile vničene tudi vse nadaljnje ambicije domačinov in njihovo družabno stanje je pričelo radi tegu nadzadovati. Le nekoliko domačinov je pričelo z poljedelstvom in ti so postali uspešni farmerji. Večina domačinov je pa pričela delati v tovarnah za konzerviranje rib ali so pa pričeli z ribolovom za omenjene družbe. Pri tem delu so pa moralni tekmovati z japonskimi ribiči, ki so bili medsebojno dobro organizovani.

(Nadaljevanje sledi.)

RAZGLEDNİK

NOVA NEMŠKA VLADA — V MOSKVI

Tekom zadnjih mestecov je tuikov, katerim predava o žašnje časopisje večkrat objavilo poročila, katera vsa so zatrjevala, da so vjeti nemški generali v Moskvi ustanovili in organizovali novo provizorijeno vlado za bodočo Nemčijo. Ker se vojna v Evropi brezvonomo bliža svojemu, po vsem človeštvu zaželenjenemu koncu, so razni časnikarski poročevalci, ki se nude v Moskvi, poskrbeli za to, da je tudi vse zavezniška javnost izvedela, kdo so ti nemški generali, o katerih se je dosedaj vedelo le toliko, da so v ruskem vojnem jetništvu.

Petdeset generalov, med katerimi je tudi eden maršal, in na tisoce njihovih častnikov, izvolili svojim predsednikom generala Walter von Seydlitz, ki je bil poveljnik 51. nemškega kora v Stalingradu. Ta general je služil v nemški vojski od leta 1908 nadalje. Tekom prve svetovne vojne je služil pri nekem zapadno-prskem topničarskem polku in je bil v imenovanju vojni trikrat ranjen. Ostal je tudi pri nemški vojski, ko je Nemčija postala republika, oziroma, ko je stala nemška vojska le 100,000 mož. Tekom sedanja vojne je služil najprej na zapadni fronti in leta 1942 je postal general. Von Seydlitz vpliv je bil tako vsestranski med vjetimi nemškimi častniki, da se jih je takoj kar 94. vipsalo v imenovanje organizacijo za ustanovitev svobodne Nemčije. V političnem pogledu imenovani general ni komunist, temveč konservativni demokrat, ter je večkrat inozemskim poročevalcem zatrjeval, da je pripravljen delovati v vsakem človekom, kateri zame pomaga, da se Hitlerja porazi, kajti Hitler je dovedel Nemčijo do popolne propasti.

Med drugimi častniki, ki se nude v Moskvi, nazznajo, da so čestokrat govorili z članom omenjene vlade bodoče svobodne Nemčije, in se dočela uverili, da se Rusi ne varajo, ko zaupajo omenjenim nemškim častnikom. Rusi je čakal osemnajst mesecev, predno je izdal svojo proti-Hitlerjevo izjavo. V imenovanjem odbora so tudi slednji višji častniki: general von Daniels, poveljnik 376te nemške divizije pešaštva: major-general Otto Körner, poveljnik 296te divizije; general Hoffmeister in general major Martin Lattman, poveljnik 14-te divizije tankov, kateri je po radici že večkrat pozval nemško ljudstvo naj prične z ustajo in prežene Hitlerja.

Nedavno sta postala člana odbora za osvoboditev Nemčije dva vodje katoliške stranke, ki sta takoj organizovala poseben pododbor, kateri se bavi le z verskimi zadevami. Imeni teh dveh odbornikov sta: general von Mannstein, ki je nečak katoliškega škofa v Mainzterju, in grof von Galien, ki je po vsej Nemčiji znan radi svojih napadov na Hitlerja.

Kako vsplošno je delovanje imenovanega odbora dokazuje tudi dejstvo, da je dvajset nemških generalov, katere so Rusi vjeti tekom minulega leta v Bjelorusiji, mešec dni potem, ko so bili vjeti, javno izjavili, da so docela uverjeni, da bode Nemčija poražena. Vsi so pristopili k imenovanju organizacije. Bode li osrednji odbor imenovanih nemških častnikov postal nova začasna nemška vlada v pokrajinali Nemčije, katere bode zasedla ruska vojska, se za sedaj še ne poroča.

POZOR :

Vsem tistim, ki so naročili knjige: "Recipes of All Nations" tem potom ponovno naznajamo, da smo bili ponovno obveščeni od zlagatelja, da nova zaloga istih žal se ne bo gotova do 20. ali 25. t. m. Toliko v pojasnilo, ter prosimo še malo potrpljenja. Knjigarna "Glas Naroda".

SVOBODA SE BLIŽA — NAROD POTREBUJE POMOČ!

Krvoljni Nemec je našim bratom in sestram v starem kraju odnesel vse, tako da nima ničesar, s čimer bi po osvobojenju mogel pričeti novo življenje.

Golih rok je in kliče: "POMAGAJTE!"

Zbirajmo obleko, orodje in vse, kar je najpotrebcnejše — ga pri vsaki hiši, da jim bomo poslali.

IN RIDGEWOODU, L. I., je skladisca na WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH DESCENT (Bundles for Yugoslavia) na:

665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue,

V NEW YORKU pa:

WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT

161 PERRY STREET, NEW YORK, N. Y.

Zberite, kar morete pogrešiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

KNJIGARNI
Glas Naroda

AMERICAN
WILD
LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živečih na nehem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi narav, vse v njej doživel.

In zapadnih reki so dobiti izredne količine rib, tudi je tamkaj ob Pacificu mnogo divjega sadja in v gozdovih rastejo največja drevesa na svetu — v kolikor jih beli vničevale še niso pokončali. Domučini niso nikdar vničili niti enega drevesa, tako da ga niso potrebovali v stavbene svrhe in ak les ni bil izredno mehek, tako da so ga lahko obdelovali z kozčenim orodjem.

Pred prihodom evropskih priseljencev, bilo je ob pacificnem obrežju vse polno vasi domučinov: njihove udobne kočje so bile izdelane iz lesa. Teh vasi je bilo ob kanadskem

SLOVENSKO PEVSKO in DRAMATIČNO DRUŠTVO

"DOMOVINA"

Vas Vabi

NA PUSTNO NEDELJO, 11. FEBRUARJA, 1945

V SLOVENSKI DOM

253 Irving Avenue Brooklyn, N. Y.

NA ZABAVO

Pričetek ob 7. uri zvečer.

ZBOR NASTOPI IN IGRAL BODE ORKESTER

VSTOPNINA PROSTOVOLJNA Odbor.

Polovica dobička bo za Honor Roll Sklad.

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

VЛАДИНИ НАСВЕТИ КАНАДСКИМ ПРЕБИВАЦЕМ

Iz montrealskega lista "Le Canada" posnamemo sledče izborne nasvete glede bodoče pomnožitve kanadskega prebivalstva.

Imenovan list predlaga, da mora vlada, oziroma osrednja kanadska vlada, dati vsaki kanadski rodbini, katera se redno poveča z "pripravki številom otrok", — takozvani "bonus". Ta predlog se še posebej nanaša na provincejo Ontario, katera v pogledu "rodbinskih pripravkov" nikakor ne napreduje dovolj hitro. Sledijo pa Ontario izračunali, da je število prebivalstva province Ontario tekom leta 1944 radi "domače prirede" ravno tako hitro napredovala, kakor prebivalstvo provinceje

EVROPSKE NEVESTE PRIHAJAJO V KANADO

V januarju je dospel v Halifax, Nova Scotia, velikanski parnik Mauretania, — in s tem, tudi z Zedinjenimi državami dobro poznanim parnikom, je dospelo v Kanado vse polno angleških nevest, oziroma dekle, katera so se v Angliji popričala z kanadskimi vojaki, ki so se mudili v Angliji, predno so odšli na zapadno evropsko fronto streljati nacija skajce. Angleške neveste so iz Halifaxa takoj odpotovali k svojim lastnim in taščam v raznih krajih Kanade, kjer so jih tisti in tašče sprejeli kakor bili njihove lastne hčerke, kajti tisti in tašče za sedaj še ne vedo, se li bodo njihovi sinovi kdaj vrnili ali ne, kajti vojna je vojna...

ODSTRANJEVANJE SNEGA Z OGNJEM

Camp Borden, Ont. — Vojaki, ki so nastanjeni v tukajšnjem vojaškem taborišču, osnovniki napravili povsem nov izum z ozirom na odstranjevanje preoblega snega. —

Najpreje so odstranjevali sneg z pomočjo lopat, toda snega je tukaj toliko, da niso vedeli kam bi ga metali. — Potem se je neki vojak domislil, da imajo v taborišču veliko število takozvanih "ognje-metnih strojev" na razpolago. Te stroje so potem takoj namestili na ogromne kupe snega in jih pričeli z ognjem — topiti. Ta poizkus se pa ni obnesel, kajti stopljeni sneg je takoj postal trd led. — ker topilomer je kazal 40 stopinj pod ničlo!

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIĆ

Knjiga je svojevrstno pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do danesnjega dne.

Cena \$2

Lično v platnu vezana.
13 poglavij — 413 strani

KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

ROJAKI NE POTUJTE V TORONTO

Kdor potuje sedaj po opravilih v glavno mesto province Ontario, oziroma v Toronto — je O. K. Nikomur pa ni sestovati potovati v imenovanom mestu v svrhu zabave. Tam je namreč vedno velikanska množica ljudi na ulicah, in kdor potuje tja, bude postal tudi član te množice.

Iz Toronto se namreč javlja, da so vsi tamošnji hoteli prenapolnjeni in sicer "kao strehe". Ljudje, ki prihajajo v restavante morajo stati v dolgih vrstah čakalev, predno zamorejo dobiti svoj obed ali večerjo, in kdor zamore proti na poučne železnice, prav lahko čaka kar celo uro, predno zamore odpotovati v smeri kamor želi priti v imenovanem mestu.

Tekom decembra so imeli v Torontu velik snežni vihar, in sicer ki je ostal od onega viharja, še vedno pokriva tovorne ulice in hodnike, zlasti na King, Queen in Yonge ulicah. Ko se včasih prične topiti, potem pokriva voda vse dinem oddelku za ljudske obale, so vendarle bile kos svoji nalogi. Na miljone tujih vojnih potrebsčin se je poslalo potom kanadskih železnic vse od Pacifika do atlantskih luk in od tam dalje z par "ki v razne evropske in tudi v bližnje-iztočne luke zaveznikov. Tekom sedanja vojne se je kanadskim železnicam tudi posrečilo nabaviti mnogo novih potrebsčin tako z ozirom na železniške tovorne in potniške vozove, kakor tudi v pogledu na nove lokomotive, dasiravno so se vse te potrebsčine izdatno podražile, radi pomanjkanja delavstva. Tudi dela glede poprav na železniških progah se vrši redno in dovoz potrebnega materiala za popravo prog in mostov, je dokaj reden.

KANADSKÈ ŽELEŠNICE IN VOJNA

Ko se je pričela sedanja svetovna vojna, niso bile kanadské železnice v baš najboljšem stanju, toda svojo nalogu z ozirom na obiljevo prevažanja vojnih potrebsčin do atlantske obale, so vendarle bile kos svoji nalogi. Na miljone tujih vojnih potrebsčin se je poslalo potom kanadskih železnic vse od Pacifika do atlantskih luk in od tam dalje z par "ki v razne evropske in tudi v bližnje-iztočne luke zaveznikov. Tekom sedanja vojne se je kanadskim železnicam tudi posrečilo nabaviti mnogo novih potrebsčin tako z ozirom na železniške tovorne in potniške vozove, kakor tudi v pogledu na nove lokomotive, dasiravno so se vse te potrebsčine izdatno podražile, radi pomanjkanja delavstva. Tudi dela glede poprav na železniških progah se vrši redno in dovoz potrebnega materiala za popravo prog in mostov, je dokaj reden.

ДЕЧКИ BUDILCI'

Radi pomanjkanja ur-budilnic, so postali kanadski dečki budilci kanadskih zaspancev

Iz raznih krajev Kanade se poroča, da je nastalo med delavstvom in drugimi vlužbenimi raznih tovornih veliko število takozvanih "ognje-metnih strojev" na razpolago. Te stroje so potem takoj namestili na ogromne kupe snega in jih pričeli z ognjem — topiti. Ta poizkus se pa ni obnesel, kajti stopljeni sneg je takoj postal trd led. — ker topilomer je kazal 40 stopinj pod ničlo!

Joseph Kobe, ki je prišel iz Eveleth, Minn., ima lepo urejeno farmo in se peča z živinorejo.

Martin Dremel, ki je tudi prišel iz Eveleth, Minn., ima moderno farmo in živinorejo; tudi ako imajo svoje budilnice v redu tako da sleduje pravočasno zvone. Vsled tega so v nekaterih mestih delavljali ustavnili posebne družbe, katere nazivajo "Jobs Unlimited". Te družbe so v raznih mestih najele dečke, katerih naloge je vsako jutro (dokaj rano) hoditi od hiše do hiše in buditi ljudi, kateri morajo priti pravočasno v tovarne in prodajalne na delo. Nekateri delavci imajo sicer urebudiлиce na razpolago, toda so slednje zvone se enostavno ne zmenijo za nje, — se obrnejo in zopet počivajo. Dečki, ki pridejo k delavcem zjutraj ob 5ti ali 6ti uri, jih pa enostavno toliko časa bude, da delavci ustanejo in — jim plačajo predpisano "budilno prislojbo".

Tone Palsich ima farmo in živinorejo.

John Keren ima lepo farmo.

Frank Keren ima farmo in je izvrsten mizar.

Martin Savorn ima farmo in mestu pool hall.

Ludvik Kermel ima lepo farmo.

Josephina Musich ima lepo farmo in živinorejo.

Družine nas farmerjev imamo farme, drugi so zaposleni po trgovinah. Fantje in dekle so se pomožili z drugimi na rod.

Slovenci, ki imajo tu trgovine na Paradise Hillu so:

Tone Palsich ima garažo in taxi agency.

Joseph Palsich ima mesničko.

Frank Novlan in Tone imajo garažo in Massey Harris machinery in farmo.

Tukaj farmerji delajo največ z modernimi stroji. Žito dobro raste, posebno pšenica in oves, kakor tudi vse drugo. z mesta Paradise Hill pošiljajo dosti živine in prasičev vsaki teden. Ako bode ta-

Redka kovina v Kanadi

Winnipeg, Man. — Manito-
ba se je zopet odlikovala, kajti prvič v zgodovini Kanadskega Dominiča, so tukaj pričeli izdelovati novo kovino imenom "thalium", ki spada v vrsto aluminija. Novo kovino je pričela izdelovati družba Hudson Bay Mining and Smelting Co. v Flin Flon, Manitoba.

Tekma pri žaganju

Blind River, Ont. — Nedavno se je vršila v gozdovih ob Mississauga Riverju tekma med žagarji. Pri tej tekmi sta dva gozdarja, iz provincije Quebec, imenom Harvey Tariff iz Rivière du Loup, in Pierre Racine iz St. Hyacinthe, dobila prvenstvo pri žaganju debel, kajti prežagala sta 18 palcev debelo smrekovo deblo v 28 sekundah.

Brezplačna zdravniška pomoč v Saskatchewanu

Regina, Sask. — Od 1. januarja nadalje je v provinciji Saskatchewan 25.000 prebivalcev upravičenih dobiti brezplačno zdravniško pomoč, kajti tudi brezplačno bivanje v javnih bolničih tekom bolezni. Vsebuje brezplačna zdravila. Vsi tozadenvi stroški bolnikov bodo poravnani po vladinem oddelku za ljudske zdravje.

Regina, Sask. — Od 1. januarja nadalje je v provinciji Saskatchewan 25.000 prebivalcev upravičenih dobiti brezplačno zdravniško pomoč, kajti tudi brezplačno bivanje v javnih bolničih tekom bolezni. Vsebuje brezplačna zdravila. Vsi tozadenvi stroški bolnikov bodo poravnani po vladinem oddelku za ljudske zdravje.

Slovenci v Kanadi

IZ SLOVENSKIH FARM V KANADI

Ze je okoli 30 let kar sem ko dobra plača za farmerske produkte, bodo vsi farmerji preveč hitro obogateli... Vendar si nas obišče kak Slovenec. Letos je bil tu na obisku John Likovič iz Mountain Park, Alberta, in sicer pri Martin Savornu. Martin ima lepo urejen billiard room in farmo. Pred vojno nas so večkrat obiskali Slovenci iz Eveleth in Ely, Minn.

Zelimo, da bi bilo te vojne kralju konec, da bomo mogli obiskati naše prijatelje v U.S.A.

Zadnjih par let "Glas Naroda" piše dosti od Kanade; posebno rad citam od Slovencev v Kirkland Lake. Namenil sem se, da kakor hitro bode konec vojne, hočem obiskati Slovence v tej naselbini. Nekdar ne bom pozabil leta 1942, ko sem obiskal Slovence v Ameriki, posebno na Eveleth in Ely, Minn. Kako so bili Slovenci tam postrežni; kamor sem prišel sem videl staro slovensko veselje, posebno pri Joe Klumbi na Ely, ki je pevec ki mu ga ni para....

Malo hočem opisati to naselbino, ker je tukaj precej Slovencev naseljenih. Pred 30 leti sem pisal in pozival Slovence, da bi se tu naselili in vseli homestead, ki je bi Italrat po \$10 160 akrov. Ali ni jih prišlo toliko, kakor sem si mislil. Oni, ki so prišli, so si neredili lepe domačije in farme, ki so vzhled vsemu narodu, indanes ne moreš odkupiti nobenega slovenskega farmerja izpod \$2,000. To je lep napredok.

Naj omenim nekaj farmerjev v tej naselbini:

Joseph Kobe, ki je prišel iz Eveleth, Minn., ima lepo urejeno farmo in se peča z živinorejo.

Martin Dremel, ki je tudi prišel iz Eveleth, Minn., ima moderno farmo in živinorejo; tudi ako imajo svoje budilnice v redu tako da sleduje pravočasno zvone. Vsled tega so v nekaterih mestih delavljali ustavnili posebne družbe, katere nazivajo "Jobs Unlimited". Te družbe so v raznih mestih najele dečke, katerih naloge je vsako jutro (dokaj rano) hoditi od hiše do hiše in buditi ljudi, kateri morajo priti pravočasno v tovarne in prodajalne na delo. Nekateri delavci imajo sicer urebudiлиce na razpolago, toda so slednje zvone se enostavno ne zmenijo za nje, — se obrnejo in zopet počivajo. Dečki, ki pridejo k delavcem zjutraj ob 5ti ali 6ti uri, jih pa enostavno toliko časa bude, da delavci ustanejo in — jim plačajo predpisano "budilno prislojbo".

Tone Palsich ima farmo in živinorejo.

John Keren ima lepo farmo.

Frank Keren ima farmo in je izvrsten mizar.

Martin Savorn ima farmo in mestu pool hall.

Ludvik Kermel ima lepo farmo.

Josephina Musich ima lepo farmo in živinorejo.

Družine nas farmerjev imamo farme, drugi so zaposleni po trgovinah. Fantje in dekle so se pomožili z drugimi na rod.

Slovenci, ki imajo tu trgovine na Paradise Hillu so:

Tone Palsich ima garažo in taxi agency.

Joseph Palsich ima mesničko.

Frank Novlan in Tone imajo garažo in Massey Harris machinery in farmo.

Tukaj farmerji delajo največ z modernimi stroji. Žito dobro raste, posebno pšenica in oves, kakor tudi vse drugo. z mesta Paradise Hill pošiljajo dosti živine in prasičev vsaki teden. Ako bode ta-

gasolina. Sino ga dobro pogostili...

Urednika "Glas Naroda" prosim, kadar nas bo obiskal, da naj nam naznani način, da ga ne bomo pomolno sledili, da prihaja Japonec...

Predno zaključim, pozdravljam vse Slovence v Slovenke Širokem Kanade in Ameriki, posebno pa Slovence na Eveleth!

F. Novlan, Sr.

ZA SLOVENSKI DOM V KANADI

Naprošam uredništvo, da objavi sledči dopis. Imam namreč nekaj, kar bo tukajšnjo okolico gotovo zanimalo, vsaj želel bi tako, pa upam kar je moja želja da je to tudi

želja pretežne večine tukajšnjih slovanskih naseljencev tem bodočem sestanku upamo, da bo prišlo do povoljnega zaključka, da se začne z delom kolikor najbolj hitro mogoče, kajti vaša mladina željno pričakuje tistega dneva, ko se bo postavil vsaj prvi vogal prvega Slovenskega Narodnega

Doma, ali vse skupaj se je nekaj zavločilo radi raznih potočkoč, ki so v zvezi z raznimi rečmi. Tukaj v Kanadi je glavna zapreka government, ker ne dopusti postavljanja velikih stavb. Toliko v pojasnilo, da bi se ne zvratala kakšna križna na odbor, kateri je bil izvoljen na omenjenih sestankih. Omenjeni odbor je prišel po večini do zaključka, da se sklicuje zopet vse rojake omenjene naselbine in

to v zelo kratkem času. Na tem bodočem sestanku upamo, da bo prišlo do povoljnega zaključka, da se začne z delom kolikor najbolj hitro mogoče, kajti vaša mladina željno pričakuje tistega dneva, ko se bo postavil vsaj prvi vogal prvega Slovenskega Narodnega Doma v Kanadi.

Ker je potrebno, da se resi vsako vprašanje ter vse podrobnosti, zato pridite vse brez izjem. Povedati moram, da bo dobil vsaki pismeno obvestilo, kdaj in ob kateri urri se bo začel zborovanje. Sestanek se bo vršil pri zgornjem omenjenem rojaku, Joe Pričiču, v Beamsville.

Toliko v vednost.

Za celokupni odbor:

Vinko Pogachar.

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

(65)

"Glej, da mi ne prideš nikdar več pred oči!" Te že same na sebi trdorsčne besede so zadobile še hujšo ostrino vsled okolnosti, v katerih se je nahajal. V najhujši stiski je prosil očeta pomoči, prosil lepo, kakor le more prosiši otrok svojega očeta, a namesto pomoči tak odgovor! Lačen je bil, da se mu je temnilo pred očmi, usmiljenja si je želel, pa je naletel na toliko trdorsčnost pri lastnem očetu! Občutil je očetov odgovor kot grozno krivico, njegovo srce je napolnila nepopisna grenačka in zakrknilo mu je v čudnem gnevnu. Torej nikdar več pred oči! ... Pa budi! ...

Preden je bil k vojakom vzet, si je bil prislužil s podčevanjem nekoliko denarja. Ker je bil varčen in v svojih potrebnih skromen, tudi pri vojakih ni vsega porabil. Ali akoravno si zdaj niti najpotrebnejšega ni privoščil, se je ta malo prihranek hitro stopil. Ko je nekega dne preštel drobič, ki mu je bil ostal, je imel ravno še toliko, da je šel lahko časico črno kave pit, ako je hotel. Morda bi bilo pametnejše, če bi si bil kupil kruha. Toda zaužil ni bil že dolgo nič toplega in zakoprel je po gorki pičači. Zavil je torej v kavarno. A potem? ... Kaj naj storji potem? Bridko se je nasmehlil temu vprašanju. Ves čas se je trudil, da bi dobil kakor službo, a bilo je kakor zakletko. Povsod so odklanjali njegovo ponudbo, ali pa za tolažili s prihodnostjo. Zdela se mu je, kakor bi se norčevali iz njega, če mu je reklo kdo: "Pa se oglasite pozneje enkrat. Morda se dobi potem kaj za vas!" S prihodnostjo naj bi ga bili tolažili, ako bi bil za sedanjost preskrbljen! Tako pa prihodnosti niti učakati ni mogel!

Polagoma je srebal kavo, dasi bi bil najraje* vso na dušek popil. Opazoval je, kako se pri vsakemu požirku manjša topla pičača. Še enkrat bo dvignil skodelico k ustom in prazno bo! A potem? ... Zagomazelo mu je po udih. Ali naj nastopi še enkrat trnjevo pot, naj gre iznova popraševat po zasušku! ... Preslabega se je že čutil za tako pot in tudi poguma ni več imel. Kaj torej? ... "Smrt!" mu je šinilo skozi možgane. "O oče, ko bi vedel, kaj si mi storil! ... Nikdar več pred twoje oči! ... pa budi!"

Poklical je, plačal in vstal. A ko se dvigne, zapazi, da ima upre vanj oči človek, ki se mu je zdel znan. Neprijetno mu je bilo to. Nobilega znanca si ni želal zda v obližju. Sam je hotel biti. Z nikomur si ni želel več govoriti. Hotel se je zasukati in oditi. Toda v istem hipu se sklene oni pokonev in ga pogliče:

"Mlačkar!"

To ga je iznenadilo tako, da je nehotje obstal.

"Saj si, kaj ne, da si Mlačkar? Ali ne poznas več svojega Ivota?"

Pozdrav je bil tako prisrčen, da ni mogel biti nevljuden. Iz za lip je pozabil svojo nesrečo, pozabil na svoj žalostni sklep, ko je spoznal svojega prijatelja in součence. Ivo je bil Srbin, doma iz Belgrada. Šolal se je na trgovinski šoli v Ljubljani, ko je hodil France v latinske šole. Poučeval ga je v nemščini in tudi slovenščini, dočim se je on od njega srbsčine ničil. Bila sta približno ene starosti in oba navdušena Slovana. Tako ju je vezalo kmalu tesno in odkrito prijateljstvo.

"In kaj delaš ti tu, Ivo?" vpraša France prijatelja, ko si je bil nekoliko opomogel od prvega presenečenja.

"Trgovinski opravki! ... Pa kaj bi stala tu, pojdiva pit kozarec vina. Pomenuti se imava marsikaj."

France Mlačkar bi se bil morda branil, a prijatelj ga je prijet na roko ter ga odvedel s seboj.

"Pa kaj, pa kaj delaš vendar ti tukaj?" je vprašal Ivo, ko sta bila trčila ter izpila prvi kozarec. "Malo bleđ se mi zdi. Pa vsaj nisi bolan?"

France je čutil novo moč v svojih udih, ko je bil pokupil vino. Jezik se mu je razvozljal in povedal je ob kratkem prijatelju, v kakih stiskah je. Ta je pomislil malo potem pa reklo:

"Veš kaj, prijatelj, pojdi zmenoj v Srbijo! Saj si veden trdil, da bi rad videl, kako mi tam doli živimo. Zdaj se ti nudi najlepša prilika v to. Moj oče ima veliko trgovino in za človeka, ki zna toliko jezikov kakor ti, se dobi v trgovini kmalu tako mesto. Ostaneš pri nas, dokler se ti ljudi, aki dobiš kaj boljšega, pa greš zopet!"

Francecu so se bile ob dobiti kapljice temne misli kmalu razpršile in vesel je segel svojemu prijatelju v roko.

Tako je prišel na daljnji jug.

Ivotov oče je bil prijazen, ali strog in precej varčen mož. Rad je sprejel Franceta na sinovo priporočilo v svojo službo, ali kdove kaže plače mu ni obljubil. Toda France je bil tudi s tem zadovoljen. Zvesto je opravljal svojo službo in vedno gledal na to, da je bil njegov gospodar zadovoljen z njim. Storil je to tem raje, ker mu Ivo nikdar ni dal občutiti, da je on gospodarjev sin in ker ni hotel, da bi bil oče sinu zaradi njega kaj očital.

Polagoma se je bil privadil službi in novim razmeram in ker doma ni imel, ga tudi domotajoče ni mučilo. Pač se je včasih spomnil še očetovega pisma in še vedno so ga bolele besede, ki so stale v njem, ali v službi je vsakokrat hitro pozabil na vse to.

(Dalje prihodnjih.)

POVEST

Starca

Spisal LEV TOLSTOJ

Dva starca sta se bila zaboljubila na božjo pot v Jeruzalem. Eden njiju je bil premožen kmet; ime mu je bilo Jefim Tarasič Ševeljev. Jelisej Bodrov, drugi, je imel le malo posestva.

Jefim je bil časti-vreden mož; ni pil žganja, ni kadil in jehual tobaka, ni psoval nikoli svojega bližnjika in se je držal v vseh rečeh vrlo in strogo. Izvoljen za starosta, je opravljal dvakrat svoj posel z vso poštenostjo. Imel je dva sina in oženjenega vnuka, in vsi so živel skupaj. Izgledal je zelo dobro, še-le v njegovem sedemdesetem letu mu je zcela siveti brada.

Jelisej, star možiček, ne boget ne reven, je svoje dni hodil okoli tessat; zdaj na starost je živel doma in redil čebele. Eden sinov je delal zunaj doma, drugi je živel pri očetu, Jelisej je bil dobrošen in vesel. Ob priliki je pil svoj kozarček žganja, njuhal je tobak in je rad prepeval. A bil je tih človek, ki je živel v miru s svojimi kakov s sosedi. Majhne rasti, črnkast s kodrasto bradicu, je imel kakor njegov patron, prerok Elizej, pleso po celi glavi.

Zdaj davočna sta se bila zaboljubila in se domenila, da pojeta skupno, a nikoli ni Tarasič utegnil: komaj je bila kaška stvar opravljena, takoj je moral začeti drugo; zdaj je že oženil vnuka, zdaj je čakal, da se vrne mlajši sin od vojakov, in ta čas si je zidal hišo.

Nekega praznika sta se sešla starca in se usedla na tramovje za novo hišo.

"Kdaj, boter," je pričel Jelisej, "izpolniva svojo obljubo?"

Jefim je nagibačnil čelo.

"Treba še počakati," je menil. "Je hudo leto zame ... Začel sem zidati hišo, mislil sem: kaj malega čez eto rubljev poide za to; in zdaj sem že pri tretjem stotaku in hiša se ni gotova. Pred poletjem se ne bom mogel odtrgati. Potem pa, če Bog da, se napraviva na pot."

"Jaz pa pravim, da ni nič oddlašati. Treba iti zdaj. Spomlad imamo, to je zdaj pravi čas."

"Naj bo pravi čas, boter; a delo je enkrat v teku — ali naj ga vrže človek v kot?"

"Kakor da bi ne imel nobenega! Tvoj sin opravi vse deло."

"Kako bo ta vse delo opravil! Moj starejši ni zanesljiv, zapestje ga kaščnikrat."

"Kadar bova v grobu, boter, bodo izhajali tudi brez načina. Tvoj sin se mora učiti."

"Je že prav. Jaz pa bi rad napravil vse pod svojimi očmi."

"Ej, ljubi moj, človek nikdar vsega ne opravi. Tu pomivajo zadnjih pri nas ženske, pospravljajo za praznik. To in ono je potrebno, ne morejo dogotoviti vsega dela. Starješina, pametna ženska, pravi nazadnje: Hvala Bogu, da pride praznik, ki ne čaka na nas. Drugače, je rekla, kolikor bi tudi delale, bi vendar ne izdelale."

Tarasič se je zamislil.

"Veliko denarja sem potrošil za zidavo; in na to pot tudi ne moreš s praznimi rokami. Ni majhen denar — sto rubljev."

Jelisej se je smejal.

"Ne greši, boter. Tvoje premoženje je desetkrat toliko moje, in govoris o denariju. Le povej, kdaj greva. Jaz nimam nobenega denarja pri rokah, a za na pot ga bom imel."

Tudi Tarasič se je smehljal.

"Glej ga no, za kakšnega bogatina se tu postavlja! Kje pa bo vzel denar?"

"Bom doma spraskal skupaj ... bom kje kako dobil. Deset panjev odstopim sosedu, že dolgo prosi zanje."

"Potlej, če bo dober roj, se boš pa kesaš."

"Kesal? Ne, boter! Se nisem v življenu kesal drugega nego svojih grehov. Ni nič dražjega nego je duša."

"Imaš prav, a tudi ne morebiti dobro, če ni na domu vse v redu."

"Če pa v naši duši ni v redu, potlej bo še hujše. Obljubila sva — dajva iti."

Jelisej je pregovarjal tovarša. Jefim je premišljeval in premišljaval, na jutro je prišel k Jeliseju.

"Pa pojdida," je reklo. "Imaš prav. Smrt in življenje sta v božjih rokah. Dokler je moč, treba iti."

V enem tednu sta bila pripravljena za na pot.

Tarasič je imel denar doma. Vzel si je stodevetdeset rubljev, dvesto jih je pustil starci.

Tudi Jelisej je bil gotov. Deset panjev z zarodom vred je bil prepustil za sedemdeset rubljev sosedu, trideset rubljev je zbrskal doma; starci mu je dala zadnje, kar je bila prihranila za svoj pogreb, tudi sinaha je dala, kar je imela.

Vsa dela je bil izročil Jefim Tarasič starejšemu sinu; kje in koliko je treba napraviti sena, kam je treba navoziti gnoja, kako dogotoviti in pokriti hišo. Vsak stvar je bil preudaril in vse odredil.

Jelisej je samo naročil starci, naj mlado zaledo v prodajnih panjih dene posebej in odda sosedu, pošteno, z zadnjim čebelico. O domačih opravilih ni niti začel govoriti: saj bo videla sama, kaj in kako je storiti.

Zenske so jima napekle pogoste, jima naredile malhe in urezale novih unj za na noge; obula sta nove škornje, vzela povrhu še opanke in šla. Dočači so ju spremili kos pota in se poslovili.

Jelisej je bil veselega sreca: ko je bila vas za njim, je pozbil na vse opravke. Misli je samo na to, kako bi ustregel tovaršu, ne rekel nikomur že besede, v miru in slogi prisel na cilj in se potem vrnil domov. Ali je šepetal gredoč kako molitve ali pa je pripravoval kaj iz življenga sestnikov. Ako sta srečala na poti kakog človeka ali prisla v prenocišče — z vsakim je izkušal prijazno občevati in mu reči ljubezni besedo. Hodil je — in se veselil.

Enega Jelisej ni mogel počesati: namenil se je, da ne bo več njuhal, radi česar je bil pustil doma svojo tobakiro iz brezove skorje: a manjkalo mu je nečesa. Medpotoma je dobival malo tobaka v dar; pa je od časa do časa zaostajal za tovaršem, da bi ga ne zapečjal v greh, in je njuhal.

WATCHMAN
IZVEŽBAN ALI STRAŽNIK V POROKU
DOBRA PLAČA STALNO DELO
Vprašajte na 425 GREENPOINT AVE.
BROOKLYN, N. Y.

(23-29)

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglaš. — Mogote bo komu vstrezeno.

NOČNI PLAČATI VEČ KOT
NAVIŠJE URADNE CENE!
NE SPREJEM RACIONIRANIM
ŽIVIL AKO NE ODDAM ZNAMK!

(27-32)

Tudi Jefin Tarasič je dobrokorakal, a ni storil nič slabega in ni govoril nič nepotrebenega; a manjkalo mu je laskost na duši. Skrb za domačijo mu ni šla iz glave. Vedno je mislil, kaj se pač zdaj doma godi; če ni pozabil sinu kaj reči, če bo sin tudi vse prav nadreil ... Ako je videl medpotoma, da sade krompir ali vizio gnoj, vedno je moral misliti na dom in na sina. Mikalo ga je, da bi se vrnil — rad bi bil dal navodilo in sam po prijetelj.

• • •

Starca sta romala že pet tednov; ponosila sta bila opančne in si moralna kupiti nove. In prišla sta k Malorusom. Dosej sta bila za prenocišče in kosiško vsakikrat plačala; pri Malorusih pa so se kosali ljudje, kdo ju sprejme; prenocovali so ju, jima dajali jesti in niso marali vzeti denarja; devali so jima v malho kruhu za pot in tudi pogača.

Tako sta bila prehodila starca svojih dobrih sedemstotin, verjetno, prenomala še eno guber-

nijo in prišla v kraje, prizadete ed hude letine. Ljudje so ju bili umčeni, prodali so morebiti vse; ki so drugače za si živel, se obubožali popolnoma; in reveži so ali šli po svetu ali beracijo ali se kako domu priverjajo skozi — po zimi so jedli pleve.

(Dalje prihodnjih.)

Starca sta romala že pet tednov; ponosila sta bila opančne in si moralna kupiti nove. In prišla sta k Malorusom. Dosej sta bila za prenocišče in kosiško vsakikrat plačala; pri Malorusih pa so se kosali ljudje, kdo ju sprejme; prenocovali so ju, jima dajali jesti in niso marali vzeti denarja; devali so jima v malho kruhu za pot in tudi pogača.

Tako sta bila prehodila starca svojih dobrih sedemstotin, verjetno, prenomala še eno guber-

nijo in prišla v kraje, prizadete ed hude letine. Ljudje so ju bili umčeni, prodali so morebiti vse; ki so drugače za si živel, se obubožali popolnoma; in reveži so ali šli po svetu ali beracijo ali se kako domu priverjajo skozi — po zimi so jedli pleve.

(Dalje prihodnjih.)

Starca sta romala že pet tednov; ponosila sta bila opančne in si moralna kupiti nove. In prišla sta k Malorusom. Dosej sta bila za prenocišče in kosiško vsakikrat plačala; pri Malorusih pa so se kosali ljudje, kdo ju sprejme; prenocovali so ju, jima dajali jesti in niso marali vzeti denarja; devali so jima v malho kruhu za pot in tudi pogača.

Tako sta bila prehodila starca svojih dobrih sedemstotin, verjetno, prenomala še eno guber-